

Werkzaamheden van de Parlementaire Assemblée van de Unie voor de Middellandse Zee (PA UvM)

Verslag van de Belgische delegatie

17de Plenaire vergadering, commissievergaderingen, en 8ste Top van Parlementsvoorzitters

Rabat (Marokko), 15-16 februari 2024

INHOUD

I.	INLEIDING	1
II.	WERKING VAN DE PA UVM.....	2
III.	ALGEMENE COMMISSIES	3
A.	Commissie voor de Politieke Aangelegenheden, de Veiligheid en de Mensenrechten	3
B.	Commissie voor de Economie, de Financiën, de Sociale Aangelegenheden en Onderwijs	4
C.	Commissie voor de Bevordering van de Levenskwaliteit, de Uitwisseling tussen maatschappelijke middenvelden en de Cultuur.	4
D.	Commissie voor de Rechten van de Vrouw in de Euro-mediterrane Landen.....	5
E.	Commissie voor de Energie, het Milieu en het Water	5
F.	Werkgroep Financiering van de Vergadering & Herziening van het Reglement van Orde	6
IV.	8 ^{STE} TOP VAN PARLEMENTSVOORZITTERS	6
V.	PLENAIRE VERGADERING.....	7
A.	Openingsceremonie	7
B.	Goedkeuring werkzaamheden Commissies.....	7
C.	Oproep tot investering in de toekomst van de studenten van de Euromed-Universiteit van Fez	7
D.	Algemeen debat.....	8
E.	Spaans voorzitterschap 2024-2025.....	8
VI.	BIJLAGES	8
A.	BIJLAGE 1: <i>STATEMENT OF THE 8TH SUMMIT OF PRESIDENTS 17TH PLENARY OF THE PA UFM (EN)</i>	8
B.	BIJLAGE 2: <i>APPEL POUR L'INVESTISSEMENT DANS LE FUTUR PAR LES ÉTUDIANTS DE L'UNIVERSITÉ EUROMED DE FÈS (FR)</i>	8

I. INLEIDING

De Parlementaire Assemblée van de Unie voor de Middellandse Zee (PA UvM) vormt de parlementaire dimensie van de Unie voor de Middellandse Zee (UvM), die op 13 juli 2008 in Parijs werd opgericht tijdens de Top van staatshoofden en regeringsleiders van de 43 deelnemende landen.

Aan de 17e plenaire zitting van de PA UvM die in het Marokkaans parlement van Rabat op 15 en 16 februari heeft plaatsgevonden, hebben Senator Maaïke De Vreese (N-VA), en Kamerleden Wim Van der Donckt (N-VA) en Dieter Van Besien (Écolo-Groen) deelgenomen. Dit was de eerste plenaire zitting van de Assemblée sinds 2019. In totaal namen om en bij de 180 parlementsleden hieraan deel.

Op 14 februari 2024 hadden de delegatieleden een ontmoeting met de heer Michaël Pauly, Adviseur Politieke en economische afdeling van de Belgische Ambassade in Rabat, om over de bilaterale betrekkingen tussen België en Marokko te discussiëren.

II. WERKING VAN DE PA UVM

De Assemblée telt 280 leden : 132 leden uit de Europese Unie (83 leden uit de 28 EU-lidstaten en 49 leden van het Europees Parlement), 8 leden van de nieuwe partnerlanden (Albanië, Bosnië-Herzegovina, Monaco en Montenegro), 130 leden uit 10 landen op de zuidelijke en oostelijke oever van de Middellandse Zee (Algerije, Tunesië, Jordanië, Israël, Libanon, Marokko, Palestina, Syrië, Egypte en Turkije), alsook 10 leden uit Mauritanië.

Als parlementaire tak van het Barcelona-proces, dat in 1995 werd gelanceerd met als doel de betrekkingen tussen Europa en de landen van het zuidelijke Middellandse Zeegebied te versterken in het kader van een versterkte Euro-mediterrane associatie met het oog op vrede en veiligheid in de regio, heeft de PA UvM een raadgevende bevoegdheid:

- via de PA UvM kunnen de nationale parlementen impulsen, medewerking en ondersteuning leveren voor de versterking en ontwikkeling van het Euromediterrane Partnerschap;
- de PA UvM spreekt zich uit over alle onderwerpen met betrekking tot het Partnerschap, waaronder ook de associatieovereenkomsten;
- de PA UvM neemt niet-bindende resoluties of aanbevelingen aan die bestemd zijn voor de Euromediterrane Conferentie.

De PA-UvM bevordert de:

- Zichtbaarheid en transparantie van het Euro-mediterrane partnerschap.
- Afstemming van het werk van de Unie voor het Middellandse Zeegebied op het belang en de verwachtingen van het publiek.
- Democratische legitimiteit van de samenwerking binnen het Middellandse Zeegebied.
- Dialoog tussen Israël, Palestina en andere Arabische gekozen functionarissen.

Het Bureau van de PA UvM is verantwoordelijk voor de coördinatie van de werkzaamheden van de Assemblée. Het is het orgaan dat de Assemblée vertegenwoordigt in kwesties met betrekking tot andere instellingen. Het Bureau van de PA UvM telt vier leden: het Europees Parlement, één nationaal parlement van de Europese Unie en twee nationale parlementen van de landen op de zuidelijke en oostelijke oever van de Middellandse Zee. De Bureauleden krijgen een mandaat van vier jaar. De evenredige vertegenwoordiging en de noord-zuidafwisseling worden verzekerd vermits elk Bureau lid één jaar lang voorzitter is. De andere drie leden bekleden dan de functie van ondervoorzitter. Spanje, Marokko en het Europees Parlement vormen het Bureau voor de periode 2020-2024, waarbij het voorzitterschap bekleed wordt door het parlement van Marokko.

Ter gelegenheid van de laatste vergadering van het Bureau van de PA UvM in Rabat op 10 oktober 2022 nam het Bureau het besluit om het Egyptische Huis van Afgevaardigden toe te laten als vierde lid van het Bureau van de PA UvM dat samen met het Huis van Afgevaardigden van het Koninkrijk Marokko de landen van het zuidelijke Middellandse Zeegebied vertegenwoordigt. De Bureauleden keurden het besluit van het Marokkaanse voorzitterschap goed om de kwestie van de voltooiing van het Bureau snel

te behandelen en verwelkomden de kandidatuur van Egypte vervolgens aangezien geen enkel ander parlement van de zuidelijke landen van de PA UvM belangstelling had getoond om de vacature voor twee jaar in te vullen. In dit verband besloten de Bureauleden om dit besluit in de vorm van een schriftelijke procedure voor te leggen aan de leden van de PA UvM vóór de daaropvolgende plenaire vergadering in Rabat in februari 2024, zodat het, in overeenstemming met het Procedurereglement, officieel kon worden gemaakt. Geen enkel lid van de PA UvM had in het kader van deze schriftelijke procedure bezwaar aangetekend.

De PA UvM handelt door middel van resoluties of aanbevelingen over alle aspecten van de Euromediterrane samenwerking. Deze kunnen betrekking hebben op de uitvoerende organen van de Unie voor het Middellandse Zeegebied, de Raad van de EU, de Europese Commissie en de nationale regeringen van de partnerlanden. Deze aanbevelingen en resoluties zijn niet wettelijk bindend.

Aanbevelingen en resoluties moeten bij consensus worden goedgekeurd als meer dan de helft van de delegaties van elk van de twee componenten - Europees en niet-Europees - van de Vergadering aanwezig is. Als dit niet mogelijk is, kan een gekwalificeerde meerderheid van tweederde besluiten goedkeuren.

De PA UvM heeft vijf vaste commissies die de aandachtsgebieden van de Parlementaire Vergadering aangeven. Deze commissies zijn verantwoordelijk voor het toezicht op hun respectieve thematische gebieden van het Euro-mediterrane partnerschap en komen minstens één keer per jaar bijeen.

Elke commissie bestaat uit 56 leden, waarvan 28 uit de mediterrane partnerlanden, 19 uit de nationale parlementen van de EU en negen leden van het Europees Parlement. Elke parlementaire commissie kiest een voorzitter en drie vicevoorzitters die een ambtstermijn van twee jaar vervullen.

De PA UvM heeft vijf parlementaire commissies waarin 80 afgevaardigden zetelen. Elke commissie beschikt over een Bureau met 4 leden.

Volgende commissies zijn bevoegd voor de drie pijlers van het partnerschap:

- I. de commissie voor de Politieke Aangelegenheden, de Veiligheid en de Mensenrechten ;
- II. de commissie voor de Economie, de Financiën, de Sociale Aangelegenheden en Onderwijs ;
- III. de commissie voor de Bevordering van de Levenskwaliteit, de Uitwisseling tussen maatschappelijke middenvelden en de Cultuur.

Daarnaast bestaan ook nog twee andere vaste commissies :

- IV. de commissie voor de Rechten van de Vrouw in de Euro-mediterrane Landen ;
- V. de commissie voor de Energie, het Milieu en het Water.

III. ALGEMENE COMMISSIES

De Belgische leden hebben deelgenomen aan drie van de vijf vaste commissies.

De aanbevelingen zijn te raadplegen op : <https://paufm.org/overview-committees/> (geconsulteerd op 11 juli 2024).

A. Commissie voor de Politieke Aangelegenheden, de Veiligheid en de Mensenrechten

Deze Commissie valt onder het voorzitterschap van het Europees Parlement.

Mevrouw Maaike De Vreese zetelt in deze Commissie.

De Commissie was eerder samengekomen in het Europees Parlement in Brussel in december 2022 om een gedachtewisseling te houden over de ontwerpresolutie, en in Nicosia (Cyprus) in april 2023 om een algemeen debat te houden over de politieke actualiteit van het middellandse zeegebied.

Na een artikelsgewijze stemming over de amendementen heeft de Commissie de geamendeerde ontwerpresolutie goedgekeurd.

De resolutie gaat in op de uitdagingen van het Middellandse Zeegebied, waaronder energie, voedselzekerheid, vrede, stabiliteit, migratie en mensenrechten. De nadruk wordt gelegd op regionale samenwerking en multilaterale antwoorden op gemeenschappelijke problemen. Er wordt aangedrongen op samenwerking op het gebied van energie om de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen en hernieuwbare energiebronnen te bevorderen. Zorgen over voedselzekerheid en de gevolgen van conflicten worden benadrukt en er wordt aangedrongen op internationale samenwerking en steun. Er wordt opgeroepen tot het oplossen van conflicten zoals de Israëlisch-Palestijnse crisis. De resolutie richt zich ook op migratie en moedigt veiliger routes en samenwerking bij zoek- en reddingsoperaties aan. In het algemeen worden gezamenlijke inspanningen benadrukt om onderling verbonden uitdagingen aan te pakken en duurzame ontwikkeling, vrede en respect voor mensenrechten in de regio te bevorderen.

Hierna hield de Commissie nog een debat over de situatie in Gaza.

B. Commissie voor de Economie, de Financiën, de Sociale Aangelegenheden en Onderwijs

Deze Commissie valt onder voorzitterschap van Türkiye, en was eerder samengekomen in Istanboel in januari 2023 om een debat te houden over de ontwerpresolutie.

De heer Wim Van der Donckt zetelt in deze Commissie.

Na een artikelsgewijze stemming over de amendementen heeft de Commissie de geamendeerde ontwerpresolutie goedgekeurd.

De resolutie van de Commissie economische en financiële zaken, sociale zaken en onderwijs van de Parlementaire Vergadering van de Unie voor het Middellandse Zeegebied gaat in op de economische en sociale gevolgen in de regio. Er wordt gewezen op de bezorgdheid over de pandemie, geopolitieke conflicten en inflatoire druk die de economieën aantast. De resolutie dringt aan op collectieve inspanningen voor economisch herstel en duurzame groei en benadrukt het belang van handelsbevordering, duurzame landbouw en het scheppen van banen, met name voor jongeren en vrouwen. De resolutie verwelkomt initiatieven zoals het door Türkiye en de VN bemiddelde Black Sea Grain Initiative en roept op tot regelgevende kaders ter ondersteuning van werkgelegenheidsbeleid. De resolutie benadrukt het belang van innovatie, democratisch bestuur, gendergelijkheid en onderwijs voor duurzame ontwikkeling en beveelt strategieën aan voor sociale en economische vooruitgang, waaronder internationalisering van het hoger onderwijs en naleving van het internationaal recht voor vrede en stabiliteit.

C. Commissie voor de Bevordering van de Levenskwaliteit, de Uitwisseling tussen maatschappelijke middenvelden en de Cultuur.

Deze Commissie valt onder voorzitterschap van Marokko, en was eerder samengekomen in Rabat in juni 2023 om een debat te houden over de ontwerpresolutie.

België is niet vertegenwoordigd in deze Commissie.

Na een artikelsgewijze stemming over de amendementen heeft de Commissie de geamendeerde ontwerpresolutie goedgekeurd.

De resolutie benadrukt de cruciale rol van cultuur bij het behalen van de Sustainable Development Goals (SDG's) en het bevorderen van een groene toekomst in het Middellandse Zeegebied. Er wordt opgeroepen om de culturele sector milieuvriendelijk te maken door kennis te vergroten en vaardigheden te bevorderen. Er wordt aangedrongen op coördinatie tussen de mediterrane landen om het milieu te beschermen. De betrokkenheid van autoriteiten, lokale actoren en het maatschappelijk middenveld

wordt benadrukt om de culturele dimensie te integreren in initiatieven voor duurzame ontwikkeling. De resolutie pleit voor collectieve inspanningen, uitwisseling van ervaringen en integratie van milieubescherming in cultureel beleid en culturele projecten. Het benadrukt het belang van betrokkenheid van jongeren, het bevorderen van creatieve en duurzame culturele industrieën, en het oprichten van een werkgroep om projecten te onderzoeken die cultuur en milieu met elkaar verbinden.

D. Commissie voor de Rechten van de Vrouw in de Euro-mediterrane Landen

Deze Commissie valt onder voorzitterschap van Italië, en was eerder samengekomen in Rome in juli 2022 om een debat te houden over de rol van vrouwen in conflicten. In deze Commissie werd er niet over een ontwerpresolutie gestemd, maar werd er een debat gehouden over het thema “Toegang van vrouwen tot STEM-onderwijs als factor van verandering”.

België is niet vertegenwoordigd in deze Commissie.

Deze Commissievergadering van de PA UvM bood een eerste echte gelegenheid voor leden en experts om te bespreken hoe parlementaire inspanningen te richten voor het bevorderen van de toegang van vrouwen en meisjes tot STEM-richtingen in de landen van het Middellandse Zeegebied, waarbij ideeën over dit onderwerp en goed nationaal en regionaal beleid werden uitgewisseld om concrete maatregelen en interventies in dit verband vast te stellen over:

- het ontwikkelen van STEM-vaardigheden in de onderwijsprogramma's en de daaropvolgende studie- en opleidingstrajecten, om de werkgelegenheid voor vrouwen in STEM-beroepen te bevorderen, onder meer door het creëren van specifieke platforms die als brug fungeren tussen beroepsopleiding en de STEM-arbeidsmarkt;
- het bestrijden van gendervooroordelen en stereotypen in onderwijs- en werkomgevingen, te beginnen met de waardering van de bijdrage van vrouwen aan STEM;
- het bevorderen van een genderperspectief bij de ontwikkeling van de technologieën die nodig zijn voor energietransitie, milieubehoud en de bestrijding van klimaatverandering;
- het opnemen van vrouwen in leidinggevende posities en beleidsbesluitvorming op het gebied van milieu en duurzaamheid.

E. Commissie voor de Energie, het Milieu en het Water

Deze Commissie valt onder voorzitterschap van Portugal, en was eerder samengekomen in Lissabon in januari 2023 om een debat te houden over de ontwerpresolutie, en in maart 2023 in Aveiro om een debat te houden over het thema “Aanpak van klimaatverandering in het Middellandse Zeegebied”.

De heer Dieter Van Besien zetelt in deze Commissie.

Na een artikelsgewijze stemming over de amendementen heeft de Commissie de geamendeerde ontwerpresolutie goedgekeurd.

De resolutie behandelt verschillende milieu- en klimaatgerelateerde uitdagingen in de regio. De resolutie benadrukt het belang van het beschermen van de biodiversiteit, het verminderen van de vervuiling en het verzachten van de gevolgen van de klimaatverandering binnen de planetaire grenzen. De resolutie roept op tot gecoördineerde acties tussen mediterrane landen om het delen van kennis, eerlijke handel en levenskwaliteit te verbeteren. De resolutie benadrukt de dringende noodzaak om de reductie-inspanningen op te voeren om de doelstellingen van het Akkoord van Parijs te halen en benadrukt de uitdagingen op het gebied van waterbeheer en toegang tot drinkwater. Daarnaast wordt het belang van bebossing, herbebossing en ecosysteemherstel onderstreept, evenals het bevorderen van op de natuur gebaseerde oplossingen voor klimaatadaptatie. De resolutie gaat ook in op verstedelijking, energietransitie, duurzaamheid van voedselsystemen, circulaire economie en het belang van het

betrekken van belanghebbenden bij besluitvormingsprocessen. Tot slot wordt er opgeroepen tot ambitieuze milieu- en klimaatwetgeving, transparantie en betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld om de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling in het Middellandse Zeegebied te bereiken.

F. Werkgroep Financiering van de Vergadering & Herziening van het Reglement van Orde

De Werkgroep Financiering van de Vergadering & Herziening van het Reglement van Orde hield een eerste gedachtewisseling over het weer op gang brengen van de vestiging van het permanent secretariaat in Rome, en de vacature voor een Secretaris-Generaal voor de PA UvM.

België is niet vertegenwoordigd in deze werkgroep.

IV. 8STE TOP VAN PARLEMENTSVOORZITTERS

De parlementsvoorzitters van alle lidstaten van de PA UvM komen jaarlijks bijeen voor de top van parlementsvoorzitters, waarbij deze wordt afgesloten met de goedkeuring van een slotverklaring. De huidige 8ste top van parlementsvoorzitters kwam samen op 15 april 2024 in Rabat. De focus van de top lag op “De rol van de PA UvM in de Euro-mediterrane samenwerking van de 21e eeuw”.

De Belgische Senaat en Kamer van Volksvertegenwoordigers vaardigden geen voorzitter af.

Z.E. de heer Rachid Talbi El Alami, voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers van het Koninkrijk Marokko en tevens voorzitter van de PA UvM, opende de top en leidde het thema in, en stelde het ontwerp van Slotverklaring, genaamd “De Geest van Rabat” voor.

In de Slotverklaring wordt de nadruk gelegd op de beginselen van vreedzame co-existentie en tolerantie, waarbij gestreefd wordt naar het behoud van de cohesie tussen de Euro-mediterrane volkeren. Nadenkend over de geschiedenis van parlementaire samenwerking sinds het Barcelona-proces, wordt de noodzaak bevestigd van voortdurende dialoog en gezamenlijke actie om welvaart, democratie en gezamenlijke ontwikkeling in de regio te bevorderen. Er wordt erkend dat er veranderingen gaande zijn en steunden het hervormingsproces van de Unie voor het Middellandse Zeegebied om de hedendaagse uitdagingen effectief aan te pakken. Zij benadrukten het belang van een vernieuwd nabuurschapsbeleid met de Europese Unie en de noodzaak van sterke Euro-mediterrane integratie, evenals economische samenwerking als prioriteit. Er wordt verder opgeroepen tot het wegnemen van handelsbelemmeringen en investeringen in belangrijke sectoren zoals vervoer en energieverbindingen. De parlementsvoorzitters verklaarden zich solidair met de volkeren in de regio, veroordeelden terrorisme en geweld en pleitten voor toegang tot humanitaire hulp en een tweestatenoplossing voor het Israëliisch-Palestijnse conflict. Ze prezen de parlementaire bijdragen van Marokko en verwelkomden het aanstaande voorzitterschap van Spanje, dat een hernieuwde parlementaire betrokkenheid verwacht. De top benadrukte nog de steun voor de democratie en de rechtsstaat in de regio en beloofde het parlementaire acquis te handhaven en meer samenwerking en coördinatie tussen de lidstaten te bevorderen.

Hierna namen verscheidene vicevoorzitters van de PA UvM nog het woord, met name H.E. mevrouw Francina Armengol, voorzitter van het Congres van Afgevaardigden van het Koninkrijk Spanje; Z.E. de heer Marc Angel, vicevoorzitter van het Europees Parlement; en Z.E. de heer Mohamed Abou El Enein, vicevoorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers van Egypte.

Vervolgens hielden de parlementsvoorzitters een debat over het voornoemde thema “De rol van de PA UvM in de Euro-mediterrane samenwerking van de 21e eeuw”, evenals het ontwerp van Slotverklaring “De Geest van rabat”.

Ten slotte keurden de Parlementsvoorzitters de Slotverklaring “De Geest van Rabat” goed.

V. PLENAIRE VERGADERING

A. Openingsceremonie

Z.E. de heer Rachid Talbi El Alami, voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers van het Koninkrijk Marokko en tevens voorzitter van de PA UvM, opende de openingsceremonie door het belang te benadrukken van het voeren van dialoog in de Mediterrane regio waarbij er dringend nood om is om het vertrouwen in onze relatie nieuw leven in te blazen. Diverse factoren ondermijnen de samenwerking en bedreigen de hoop die voortkwam uit het Barcelona Proces, de Oslo Akkoorden en de Madrid Vredesconferentie in het Midden-Oosten. De uitdagingen van de Mediterrane regio zijn alleen maar groter geworden.

Hierna namen verscheidene vicevoorzitters van de PA UvM nog het woord, met name H.E. mevrouw Francina Armengol, voorzitter van het Congres van Afgevaardigden van het Koninkrijk Spanje; Z.E. de heer Marc Angel, vicevoorzitter van het Europees Parlement; en Z.E. de heer Mohamed Abou El Enein, vicevoorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers van Egypte.

De heer Kamal El Mahdaoui, politiek directeur van het Algemeen Secretariaat van de UvM, verwees naar de ministeriële conferentie in november 2023. Daar werd een verklaring aangenomen die benadrukt dat de uitdagingen in de Euro-Mediterrane regio directe actie van alle leden vergt om de Mediterrane Unie te versterken. We delen een gemeenschappelijke ruimte en hebben een groot belang bij om regionale uitdagingen op een constructieve en gecoördineerde manier aan te pakken door duurzame en klimaatbestendige oplossingen te bieden.

Prof. de heer Moustapha Bousmina, Voorzitter van de Euromed-Universiteit van Fez, stelde zijn universiteit voor. Deze was opgericht in 2012 door de Mediterrane Unie, heeft als doel de culturele dialoog te bevorderen, en biedt verschillende studies aan bijna vijftig verschillende nationaliteiten.

B. Goedkeuring werkzaamheden Commissies

De voorzitters van de vijf vaste commissies evenals de werkgroep van Financiering van de Vergadering & Herziening van het Reglement van Orde stellen respectievelijk hun werkzaamheden, en in voorkomend geval hun gestemde resoluties, voor aan de plenaire vergadering.

Z.E. de heer Rachid Talbi El Alami stelt de werkzaamheden van de 8ste top van Voorzitters voor aan de plenaire vergadering, evenals de Slotverklaring “De Geest van Rabat” die het had aangenomen.

De plenaire vergadering keurt de verslagen van de commissies en werkgroep goed, evenals de aanbevelingen van de commissies en de Slotverklaring van de 8ste top van Voorzitters.

C. Oproep tot investering in de toekomst van de studenten van de Euromed-Universiteit van Fez

De studenten van de Euromed-Universiteit van Fez richten zich tot de plenaire vergadering van de PA UvM en doen een oproep tot investering in de toekomst. De studenten van de Euromed-Universiteit van Fez, die Europese, Mediterrane, en Afrikaanse achtergronden vertegenwoordigen, kwamen bijeen om de dringende uitdagingen aan te pakken waarmee de Euro-mediterrane en Afrikaanse regio worden geconfronteerd. Terwijl ze hun dankbaarheid uitspraken voor de mogelijkheden die de top en de bijdragen van Marokkaanse initiatieven boden, benadrukten ze de noodzaak van tastbare actie in het licht van verschuivende geopolitiek, conflicten en de gevolgen van klimaatverandering. Ze dringen aan op het vrijgeven van toegezegde fondsen voor klimaatbestendighedsprojecten en steun voor vitale infrastructuurinitiatieven zoals de gaspijpleiding Nigeria-Marokko, en benadrukken het potentieel van dergelijke projecten om economische groei en regionale integratie te stimuleren. Daarnaast prijzen ze de inspanningen om de toegang tot de handel voor Sahel-landen te verbeteren en spreken ze hun waardering uit voor de onderwijskansen die worden geboden door instellingen zoals de Euromed-Universiteit in Fez. Ze benadrukken de transformatieve kracht van onderwijs en onderzoek en roepen

regeringen op om prioriteit te geven aan investeringen in deze sectoren om de jeugd mondiger te maken en maatschappelijke uitdagingen aan te pakken. Door te investeren in onderwijs kunnen samenlevingen weerbaarheid tegen armoede, radicalisering, terrorisme en illegale immigratie bevorderen en zo de weg vrijmaken voor een welvarendere en stabielere toekomst voor de regio.

D. Algemeen debat

Vervolgens volgde een bondig algemeen debat, waarin zeven nationale delegaties de gelegenheid namen om de situatie in het Middellandse Zeegebied te beoordelen en de rol van de Assemblee in de Euro-mediterrane samenwerking van de 21ste eeuw te bespreken. Zo bracht de Egyptische delegatie de dramatische humanitaire toestand aan de grensovergang tussen Gaza en Egypte in Rafah onder de aandacht, en klaagde de Cypriotische delegatie de bezetting van Türkiye van zijn grondgebied aan, waartegen de Turkse delegatie hierop repliceerde. De Luxemburgse delegatie ten slotte riep op om de oproep tot Euro-mediterrane samenwerking, zoals verwoord in de Voorzittersverklaring “De Geest van Rabat”, ter harte te nemen, en zo de PA UvM nieuw leven in te blazen om de grote uitdagingen van de 21e eeuw in deze regio aan te pakken.

E. Spaans voorzitterschap 2024-2025

Spanje neemt het roulerend voorzitterschap van de PA UvM over van Marokko voor een termijn van één jaar.

Mevrouw Francina Armengol, voorzitter van het Congres van Afgevaardigden van het Koninkrijk Spanje en vicevoorzitter van de PA UvM, pree de inspanningen van Marokko tijdens het voorzitterschap en voor het organiseren van de 17de plenaire zitting.

Ze ging ook in op verschillende uitdagingen waarmee de Euro-mediterrane regio wordt geconfronteerd en benadrukte de noodzaak van het bevorderen van vrede, het verkleinen van de economische verschillen tussen het Noorden en het Zuiden, het bestrijden van klimaatverandering en het verbeteren van migratiebeheer.

De nieuwe PA UvM Voorzitster benadrukte verder dat Spanje vastbesloten is om de samenwerking met Marokko voort te zetten om een regelmatige, geordende en veilige migratie te garanderen. Ze merkte op dat Spanje, net als Marokko, zijn expertise op dit gebied zal delen met alle Euro-mediterrane landen, met als doel het bevorderen van rechtvaardigheid, economische welvaart en sociale cohesie in de regio.

Ten slotte deelt Mevrouw Armengol nog mee dat Spanje is voornemens is de Assemblee opnieuw bijeen te roepen in Madrid in mei 2025.

*

* *

VI. BIJLAGES

A. BIJLAGE 1: *STATEMENT OF THE 8TH SUMMIT OF PRESIDENTS 17TH PLENARY OF THE PA UFM (EN)*

B. BIJLAGE 2: *APPEL POUR L'INVESTISSEMENT DANS LE FUTUR PAR LES ÉTUDIANTS DE L'UNIVERSITÉ EUROMED DE FÈS (FR)*

**Declaration of the the 17th session of the Parliamentary
Assembly of the Union for Mediterranean
The Rabat Spirit**

February 16th, 2024

- 1- Under the presidency of Mr. Rachid Talbi El Alami, Speaker of the House of Representatives of the Kingdom of Morocco and President of the Parliamentary Assembly of the Union for the Mediterranean, and at his invitation;
- 2- Deeply attached to the principles of peaceful coexistence and tolerance, and eager to preserve the cohesion and spirit of compromise that unite the Euro-Mediterranean peoples and motivate their joint parliamentary action ;
- 3- Driven by the need to pursue dialogue and consultation among parliaments and to strengthen the efforts already undertaken, with the aim of making the Mediterranean a prosperous space where peace, democracy, and co-development prevail ;
- 4- Recalling, the commitment expressed by Mediterranean parliamentarians to support on a parliamentary level and to endorse the implementation of commitments made, since the launch of the Barcelona Process in 1995, the creation of the Union for the Mediterranean in 2008, through the Euro-Mediterranean Parliamentary Forum in 1998 followed by the Euro-Mediterranean Parliamentary Assembly in 2004, and the PA-UfM in 2010.
- 5- The presidents of the PA-UfM members emphasize the need to join their efforts to face common challenges and agree on the relevance of a strong Union for the Mediterranean that focuses on a renewed neighborhood policy with the European Union. This policy should consider the tremendous developments occurring in the Euro-Mediterranean region and the unprecedented challenges it must confront;
- 6- They are closely following the reform process of the Union for the Mediterranean, launched in November 2022, aiming to preserve its strategic and political relevance, develop its achievements, and strengthen its instruments to be in line with the multifaceted challenges of the present and future at both regional and global levels.

- 7- They welcome the EU-Jordan Co-Presidency initiated by the Union for the Mediterranean and applaud the candidacy of the Kingdom of Morocco for this role, which is expected to provide a new impetus to Euro-Mediterranean integration;
- 8- They recall their duty to consider the expectations and people's concerns in terms of climate change, health security, migration issues, human trafficking, organized crime, terrorism, separatism, and all security challenges that require a common Euro-Mediterranean action.
- 9- They emphasize the threat posed by terrorist groups taking advantage of instability and conflict to proliferate and destabilize the Mediterranean region ;
- 10- They regretted the persistence of several political and economic barriers that prevent Mediterranean cooperation from producing concrete content that meets the aspirations of Mediterranean citizens, particularly youth, and that is conducive to the development of all countries in the region;
- 11- They call for the economic dimension to be given top priority within the UfM through encouraging free trade and the development of investment projects in the region, particularly in key sectors for regional integration such as transport and energy connectivity;
- 12- They recalled the main pillars of Mediterranean parliamentary cooperation, namely political dialogue, economic and cultural cooperation, and human, social and cultural dialogue, and stressed the importance of repositioning cooperation and partnership through structuring and innovative projects in areas of common interest;
- 13- They called for greater commitment from the members of the PA-UfM and better coordination to preserve the Euro-Mediterranean parliamentary achievements, through greater mobilization of better targeted and efficient means to revitalize their joint action;
- 14- The Presidents condemned the resurgence of violence in the Gaza Strip and the West Bank, and the human cost it is inflicting, insisting on the need for an immediate and permanent ceasefire, in full compliance with international humanitarian law, and the liberation of innocent civilians, while denouncing terrorist actions and calling for the resumption of efforts aimed at achieving the two States political solution ;

- 15- They expressed, in this connection, their rejection of forcible displacement of Palestinians, calling for an adequate, safe and unimpeded flow of humanitarian aid destined to the civilian population in the Gaza Strip;
- 16- They reiterated the urgent need to reactivate the Israeli-Palestinian peace process to promote the search for a comprehensive solution to the Middle East question, one that is just and lasting, and which can create a political horizon conducive to the establishment of two States living side by side in peace and harmony;
- 17- The Presidents expressed their support for the efforts made by countries in the region to consolidate democracy and the rule of law;
- 18- They expressed their support for the efforts made by the countries of the region to consolidate democracy and the rule of law;
- 19- The Summit commended the Moroccan Presidency for its active contribution to the PA-UfM bodies and the efforts it has made during its term of office, praising the Kingdom of Morocco's significant parliamentary contribution, as a founding member, to the successful organization of the Bureau and Enlarged Bureau meetings, as well as the hosting of the PA-UfM's 17th plenary session and the preparation of its work;
- 20- The Summit praised the commitment of the Spanish Presidency, which is taking over from Morocco, to breathing new life into Euro-Mediterranean parliamentary action.

BIJLAGE II: Appel pour l'investissement dans le Futur par les étudiants de l'Université Euromed de Fès

Nous, étudiants de l'Université Euromed de Fès, Marocains, Africains et Européens, saisissons l'occasion de notre participation au premier sommet des jeunes euro-méditerranéens et africains, qui s'est tenu à la Chambre des Représentants marocain le 14 février 2024, pour lancer cet Appel qui porte sur les promesses d'avenir de notre grande région euro-méditerranéenne et africaine.

Nous tenons d'emblée à exprimer nos sincères remerciements à SE Rachid Talbi Alami, Président de la Chambre de Représentants du Royaume du Maroc, Président de l'Assemblée parlementaire de l'Union pour la Méditerranée de nous avoir ouvert les portes de la Chambre des Représentants pour débattre entre nous sur les défis et enjeux de notre région et pour vous adresser respectueusement cet appel.

Considérant que cette région connaît actuellement des mutations profondes causées par une géopolitique fluctueuse des conflits divers mettant en péril le vivre ensemble, une intervention accrue d'autres puissances et une instabilité inquiétante dans de nombreux pays ;

Considérant les impacts négatifs du changement climatique qui participent à la raréfaction des ressources en eau, à l'insécurité alimentaire et à la malnutrition, à l'augmentation de la pauvreté, surtout sur le continent africain et à l'émergence et/ou la réémergence des maladies de tout genre ;

Considérant que ces effets accentuent les inégalités sociales et creusent le fossé entre l'Europe et l'Afrique avec une tendance pour la jeunesse de s'aventurer dans la voie de la migration et l'immigration qui ne peuvent être empêchés par aucune politique et stratégie sécuritaire, si ce n'est par la stabilité et le développement du continent africain pour que la jeunesse puisse s'épanouir et exprimer ses talents au sein de son continent ;

Considérant les annonces formulées lors des multiples forums sur le climat pour compenser les pays en voie de développement et notamment ceux du continent Africain ;

Tenant compte de l'importance des initiatives singulières et salutaires du Royaume du Maroc mises en œuvre dans le but d'œuvrer pour une intégration économique entre l'Europe et l'Afrique autour de projets structurants à même d'assurer un co-développement et une prospérité partagée ;

Tenant compte du rôle singulier et moteur du Maroc tant en matière de politique euro-méditerranéenne de voisinage ;

Reconnaissant, le rôle pionnier du Royaume Chérifien pour la coopération économique sud-sud Afrique avec des investissements singuliers et importants en Afrique subsaharienne et le partage de son savoir-faire dans plusieurs secteurs économiques et technologiques ainsi que la politique exceptionnelle du Maroc en matière de politique et de législation en faveur des immigrés africains ;

Soulignant son rôle salubre en matière de formation de la jeunesse la jeunesse africaine et des dizaines de milliers de bourses que le Maroc offre aux étudiants subsahariens, à l'instar des bourses offertes par l'université Euromed de Fès qui nous donne un cadre d'excellence de formation et de recherche de coopération et de partenariat concrétisant sur ce volet la fameuse phrase de feu le roi Hassan II qui décrivait le Maroc hum en arbre dont les racines nourricières plongent profondément dans la terre d'Afrique et qui respire grâce à son feuillage bruisant des vents d'Europe ;

Nous, les étudiants issus du nord et du sud de la méditerranée nous lançons à l'unisson et avec une seule voix l'appel suivant à vous honorable parlementaire et représentant des peuples et des nations des deux continents pour :

- consolider et renforcer la coopération et le partenariat entre l'Europe et l'Afrique à travers des projets d'envergure concrets et en intérêts mutuels ;
- dégager de manière concrète les fonds promis lors de la COP21 de Paris pour aider les pays africains à mettre en œuvre les projets de résilience et d'adaptation au changement climatique sachant que l'Afrique est le continent qui émet le moins de gaz à effet de serre avec moins de 4% mais il est en même temps le continent le plus impacté ;
- apporter l'appui nécessaire au projet stratégique du pipeline gazier reliant le Nigeria au Maroc et qui induirait en impact économique positif sur les 14 pays africains traversés par ce gazoduc et à gérer comme levier d'intégration régionale tout en constituant une source d'approvisionnement en énergie pour l'Europe ;
- nous les jeunes particulièrement ceux issus d'Afrique saluons l'initiative de sa majesté le roi Mohamed VI consistant à favoriser l'accès des pays du Sahel à l'océan atlantique ; à mettre à disposition des pays du Sahel l'infrastructure autoroutière ferroviaire portuaire et logistique du Maroc pour l'import et l'export de marchandises. Nous exprimons également notre gratitude au souverain qui est le fondateur et le président d'honneur de l'université Euromed de Fès d'avoir mis à notre disposition cette université d'excellence qui nous permet d'avoir la meilleure des formations tout en restant dans notre continent ;
- enfin nous les jeunes nous lançons un appel aux pays représentés par votre honorable assemblée et aux pays africains de doter le continent africain dans plan Marshall en matière d'investissement dans l'éducation à tous les niveaux et dans la recherche c'est en investissement dans le futur qui sera façonné par nous les jeunes et c'est en placement dont les dividendes sont de loin supérieurs à tout autre placement et c'est aussi le vrai rempart contre la pauvreté la radicalisation le terrorisme et l'immigration illégale.